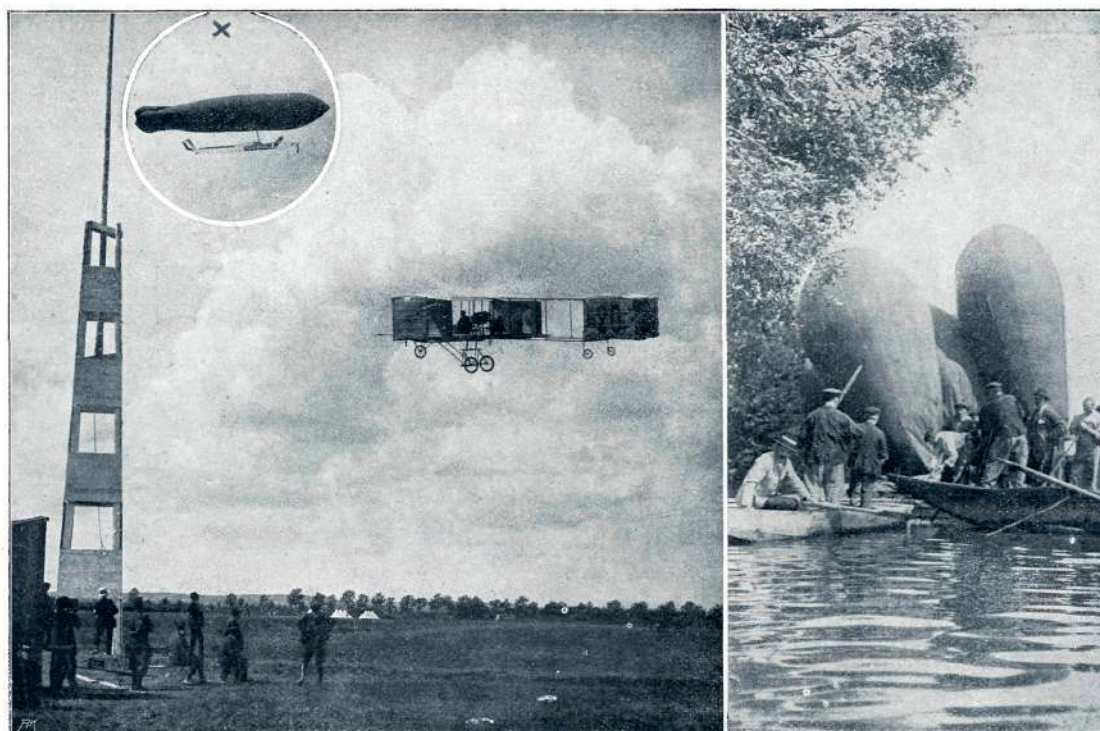

stvu. Sele po očetovi smrti kot dvaindvajsetleten mladenič je mogel zopet v šolo in dovršil l. 1859. v Benetkah maturo. Prava in obenem tudi filozofije se je učil na Dunaju, v Berolinu, Monakovem in v Parizu in postal l. 1862. doktor filozofije, a l. 1864. doktor prava. Najprej je prišel po priporočilu Miklošičevem v dvorno knjižnico na Dunaj, kjer je imel priliko proučiti vse, kar je bilo do tedaj o Slovanih pisanega, in kjer se je spoznal tudi z mnogimi odličnimi učnjaki. L. 1868. je postal šolski svetnik za banatsko sremsko Krajino v Temešvaru, a že prihodnje leto je sprejel nanovo utemeljeno katedro slovanske pravne zgodovine na vseučilišču v Odesi. Na prošnjo kneza Nikola je dobil l. 1872. dopust, da sestavi črnogorski zakonik, živel od tega časa največ v Parizu, a od

znanstvenem svetu veliko zanimanje. Ni moj namen, da navajam razne Bogišičeve razprave, izdane v raznih jezikih o pravniški znanosti, omenjam le še zgodovinsko delo: „Acta coniarationem Petri a Zrinio et Francisci de Frankopan nec non Francisci de Nadasdy illustrantia, e tabulariis gallicis desumpta“, (1888) in da je zbral mnogo gradiva za osvobojenje Srbov izpod turškega jarma. Z Bogišičem so izgubili južni Slovani učenjaka, ki ga je poznala vsa učena Evropa.

Na drugem mestu je očrtal dr. Fran Vrbanić glasovitega hrvaškega jurista in publicista dr. Marijana Derenčina. Derenčin se je rodil dne 24. septembra 1836 na Reki iz stare istrske rodbine. Vseučilišče je dovršil na Dunaju in postal 1860 doktor

PAULHAN NA SVOJEM „VOISINU“ — X VODILNI ZRAKOPLOV „COLONEL RENARD“ — PONESREČEN

l. 1893.—1899. je bil črnogorski justični minister. Potem se je zopet preselil v Pariz in živel tam, dokler ni l. 1908. zbolel. Umrli je 24. aprila 1908 na Reki na potu v svoj rodni kraj, kamor je šel iskat zdravja. Bogišičevo znanstveno delovanje je zelo mnogostransko. Pisal je v šestih jezikih, bavil se s historijo in etnografijo, a največ s pravom. Posebno se je bavil z onim pravom, ki živi med narodom brez ozira na pisano pravo in s tem začrtal novo pot v pravni znanosti. Že l. 1867. je sestavil: „Naputak za opisivanje pravnijeh običaja, koji živu u narodu“. Na temelju lastnega proučevanja in odgovorov, katere je prejel iz raznih krajev, je izdal l. 1874. v akademiji: „Zbornik sadašnjih pravnih običaja u južnih Slovena; knjiga prva: gradja u odgovorima iz različnih krajeva slavenskoga juga“ (str. 714), s katerim je vzbudil v

prava. Povrnivši se v domovino, je bil najprej podbeležnik reške županije, l. 1863. javni beležnik mesta Reke, a l. 1873. odvetnik za reško županijo. Že l. 1861. je bil izbran za poslanca in se je kasneje odlikoval kot govornik prve vrste. Od l. 1876.—1883. je bil justični predstojnik hrv. vlade, a potem do svoje smrti 8. februarja 1908 odvetnik v Zagrebu. O njegovem pravniškem znanju izpričujejo mnogi zakoni, ki so postali po njegovi iniciativi, mnoge strokovne razprave, predvsem pa: „Tumač k općemu austrijskomu gradjanskomu zakoniku“, katerega sta izšli žalibog samo dve knjigi (blizu 80 pol — do § 529.). To je bilo prvo veliko znanstveno delo na polju pravne hrvaške književnosti. Kot odvetnik je bil glasovit kriminalist; resnične so Vrbanićeve besede: „Njegove obrane bile su plod znanstvenoga studija, a njegovi obranbeni govori prave znanstvene ras-